

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközi Falcone-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Kiadó-laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft.
Nepanélitoknak egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Bács-Bodrogh megye nemzeti és függetlenségi párti közönségéhez!

Az országos nemzeti és függetlenségi pártnak a képviselőválasztásokra vonatkozó egyezménye alapján megindított választási mozgalom megyénkben is befejeztetett.

Gyóztunk, — a kormány által ellenünk indított téli hadjárat nem volt képes lelkiismeretünket megfagyasztani, a keblünkben égő honszerelmémet lángot vetett és e lángok martalékává lett a kormány párt biztosnak vélt négy választó kerülete; a szám magában véve nem nagy, de erkölcsi jelentőségében kiváló intelem rejlik abban a hatalomhoz, tiltakozás a mai uralkodó rendszer ellen.

Önök azok tisztelt polgártársaim, kiknek volt elég férfias bátorságuk nyílt homlokkal kiállani a küzdőterre, és felemelni tiltakozó szavukat, — önöket illeti meg ezért a hála s elismerés szava, ennek adok én kifejezést, mint az önök kitüntető bizalmának letéteményese, fogadják nagyrabecsülésem kifejezését és azon kéresem, hogy tartsanak meg továbbra is becses emlékeztetőmbe.

Azon reményben búcsuzom most önöktől, hogy ott a hol a háza és a közügyek érdekében dolgoznunk kell ismét találkozni fogunk.

Hazafini ödvözzellet,

Szemző István,
megyei pártelnök.

A bácsmegyei nemzeti párt végrehajtó biz. Szemző István pártelnöknél.

A bácsmegyei nemzeti párt végrehajtó bizottsága testületileg tiszeltgett f. hó 2-án d. e. 1/12 órakor Szemző István megyei pártelnök lakásán, a befejezett választási campagne után kifejezést óhajtván adni mélyen érzett hálája és elismerésének a kitűnő pártvezér iránt, a ki oly fényes eredményeket tudott kivívni.

A végrehajtó bizottság tagjait dr. Alföldy Árpád tolmácsolta talpraesett s magvas beszédben, melynek folyamán különösen kiemelte a pártelnök önrészes s férfias magatartását szemben azon erőszakoskodásokkal, a melyek a lefolyt képviselőválasztást a kormány párt vagy jobban mondva főhivatalnokai részéről befolyásolni s a népakaratot meghamisítani iparkodtak. Halás elismeréssel s odaadó hűséggel óhajtja a végrehajtó bizottság a kipróbált pártvezér jövőben kifejtendő tevékenységében részt követelni magának s ez által odahatni, hogy a Bácsmegyében megindult nemes politikai mozgalom a közigazgatási feladatok megoldására is felhasználtsék, s végrehajtó bizottság teljesítendőnek tartja ama kötelességet, mely a városi s megyei közélet minden ágában fölmerülő hivatalos ténykedés szigorú ellenőrzésében gyökerezik.

Szemző István pártelnök a lelkes éljenzéstől kisért beszédre a következőkben válaszolt:

„Mélyen tisztelt barátaim!

A kitüntető bizalom, melylyel önök, tisztelt barátaim, megtiszteltek, szeretetük bizonyítéka, melylyel egy a multban mint jelenben elhalmoznak, — a legmélyebb hálára köteleznek; a férfias jellemet erősen próbára tévő küzdelem alatt tanultam önöket ismerni és megszeretni; eme tapasztalatom alapján, minden tartalék-gondolat nélkül nyílvánítom ki azt, hogy önökkel továbbra is úgy a köz- mint magánéletben karöltve óhajtok és fogok járni.

Önöket mindig legjobb barátaim közé fogom számítani és viszont kérem önöket egyenkint, hogy engem barátaitk sorában az első, a legjobbak közé számítani kegyeskedjenek.”

Szűnni nem akaró éljenzés követte ez önrészes s férfias kijelentéseket, melyek bizonyára meggyeszerzte is élénk visszhangra fognak lenni mindazon szivekben, me-

lyek megyénk közéletének föllendüléseért melegen dohogtak.

Adja isten, hogy a nemes törekvéseket siker kísérje!

Sándor Béla és a 33000 ft.

A „Budapesti Hírlap” lajstromos kimutatást közöl ama pénzekről, a melyekkel országoszerre megvásárolták a kormány párti mandátumok.

E lajstromban föl van sorolva, hogy mely főispán mennyi pénzt kapott a közpöntből?

Nos tehát némely főispán igen sokat, némelyek a kimutatás szerint éppen semmit, ámde a legtöbbet kapta Sándor Béla Bácsmegye s Zombor szab. kir. város főispánja.

A nagy Magyarország egyetlen megyéjében se kellett annyi pénz, mint Bácskában, mert a kimutatás szerint Sándor ur számára 33.000 frtot hozott a m. kir. posta — s ki tudja mennyit kapott távirati uton, avagy személyesen föltelek?

33.000 forint!

Sok pénz, sok szerencsétlenséget, sok nyomort lehetne vele enyhíteni.

Sándor Béla ur ezt a pénzt választási czélokra kapta.

Hát mi tagadás: a választások pénzbe kerülnek s ha meggondoljuk, hogy Sándor főispán 11 kerület választási költségeit fedezte: akkor talán nem is tetszenék a 33.000 ft soknak, ha mindjárt az ugy nevezett alkotmányos költségeket többszörösen túlhaladja.

Nem lenne semmi aggályunk, ha beavatva nem lennénk a választások kulissza-itkaiba! — Mi azonban tudjuk: hol költött a megyei választásokra a főispán és hol nem költött? Egy kis számadástévével szolgálhatunk.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Levélváltásokr.

Hirt hozó madárkám,
Aranyos levelem,
Hol késel, merre jársz.
Csak egyre kérdezem?
Nappal is, éjjel is —
De hiába várlak,
Mégsehalódott szívvel
Sóhajtok utánad

Talán eltévedtél
Utlan messzeségbe?
Csalfa törbe estél,
Idegen kezébe?
Vagy tán el se küldték,
El se indítottak,
Engem örök éjbe,
Gyászba borítottak? . . .

Vojtkó Pál.

Egy elmaradt óra.

A lámpa szerzve pislogott s erős petroleumszaggal töltötte be a szobát.

Eloltotta. Aztán kitérte az ablakokat. A téli hajnal szegényes fénye szűrődött be rajtuk. Az első kocsi döcögését tompán visszhangozták az alvó házak. A járdán végig kezozott valaki nagy sietve.

Belendezett a sűrű ködbe. Szürke . . . szürke . . . Hagyjuk a hasonlatot. Az emlékeken átfutva, a jeleket érzve, észbe jött neki egy pillanatra a jövő. Csoda-e, ha sótétnék, őrsek látta?

Zsibbadást érzett, körülvánszorgott egypárszor a szobában. Tekintete véletlenül a tükörbe esett. A haja össze vissza, — a szemek, arca beestek. A fájdalom az embert elbujtítja. Milyen számalas alak. Pedig de büszke volt annak a lánynak szerelmére . . . Érezte, hogy valami van lelkében, a mit szeretni le-

het . . . és nem jár-kél sehonnai módjára e világban mert minden lépéséért imádkoznak, minden szive dobbanására vissza dobban egy másik sziv.

És most?

Vége . . . semmi . . . senki . . .

Az asztalon könyvek heverték szerte. Emlékeztetőbe hozták, hogy még ma előadást is kell tartania. Ilyen fejjel és ilyen szívvvel . . . Halott virrasztó éj után? . . . És elgondolta, hogy ezután még sok, sok órát kell adnia, mindnapan bejárni az iskolába és mindnapan hazajönni ebbe a magános lyukba. Minő élet lesz a . . . Istenem, milyen robot! Csak egy év előtt, de hogy, csak egy hónap előtt is mennyi ambícióval tekintett pályájára . . . mennyi terv . . . eszme . . . szín . . . légvárak voltak — nincsenek.

A szomszédos toronyban harangozni kezdték a hetet. Télen mindnapon ez a harangszó kelt fel. Ismerősen hangzott. Az is megtörtént, mint most, hogy utama összekondították mind a három harangot egyszerre.

Meghalt valaki — gondolta olyankor.

S hallgatja most, hogy búgnak, sirnak . . . valaki meghalt. Csak azon vette magát észre, hogy kin börtorkál a nyikos aszlaton. Boltajtók csattogása, fesezők kofák, cselédke körülötte. Nagy elvéve suhan egy-egy intelleginsebb alak, hivataloszolga, vagy üzletbe siető segéd . . . Köszönnék neki. Gépiesen viszonozta. Egy volt iskolatársa, valami kis hivatalnok, írnök, kívül minden félévben, ha találkozik az utcán, beiebotlott.

— Jó reggelt! Ilyen korán!

— Jó reggelt!

— Szerencsés ember vagy pajtás. Nemrég olvastam eljegyzésedet . . . hadd gratuláljak . . . Fél év előtt szép állás, most feleség . . . persze unserieser . . . nyomorult fizetés . . . barom munka . . . Szerencsés ember vagy pajtás . . .

— Nagyon szerencsés.

Hogyne! Puha snlymes kis fészek . . . Ide látszik már a ház. Az az őt ablak az utazára. Két hét előtt voltak ott megnézni, felbérelni. Volt öröm.

— Az az egy ablakos lesz a maga dolgozó szobája, ott lesz a könyvtára, író asztala, számítárenjeljen! Mellette a szalón, a haló meg az ebédlő szoba germán stýben, faragott, matt bútorok, galériás diván . . . a kis tornácot befuttatjuk vad-

szőlővel, a kertbe a diófa alá padot, asztalt veszünk, egy kis lugost is lehet valahová . . .

Hogy szalad föl a lépesón, le a lépesón. Csacsogásával fölverte az üres szobák csendjét, alakja bearanyozta minden zigzagát a háznak. Mar is . . . hát még . . .

Nem, nem valhatott valóra . . . nagyon szép lett volna.

Befordult a kertészhez. Az üveg szekrényekből aranyozott virágtartók, halványkék, rózsaszínű manchetták intettek feléje. A kertész legények rózsákat, kaméliákat gyöngyölgettek vattába. Egy pár cyclamen bódító illatot lehel.

— Egy koszorút, fehér kaméliákból, fehér szallaggal.

— Jó valami a szallagra?

Névjegyet vett elő és írt rá egypár szót.

— Ez. A házat tudják, siessenek.

Mikor kilépett, éktelen zaj ütötte meg. A Wagner testvérek kirakatáinak vasrolettáit húgálták fel. Ez is nevezetes hely. Sokszor emlegették tréfásan az utóbbi időkben: „Rossz ómen! Divatkereskedés előtt láttam először. Gyözöm-e majd a toilettekkel? . . . Itt állt . . . Ezen a helyben . . . az anyja még bent alkudozott a boltban. Világos felöltő volt rajta, vékonyra sodort esernyő a kezében. Mikor elhaladt a karszú, egyenes tartású szöke gyermek mellett — mert még az volt — s tekintetük találkozott, érezte, hogy arcába szökik a vér. Egy pár lépéssel visszapiantott, a lány akkor kapta el fejét hirtelen — eddig utána nézett.

Mi volt ez? Megéreztek volna már ekkor, mily szerepük lesz egymás életében? Dehogy, dehogy. Még emlékszik, hogy mérgeledött, s mért nem bírja pirulás nélkül a lányok tekintetét. Olyankor, mintha szelet érzett volna, mely part csap a szemébe: könnyezett. Egy tollas, diszített kalap láttára már elvörösödött, rossznak találta a kövezetet és csitlett-botlott. A lány meg bevallotta a maga csinatlanságában, őszinteségében, hogy mit gondolt akkor.

— Tudja, mért néztem úgy maga után? De megígéri úgy-e, hogy nem haragszik? Nohát, azt gondoltam, hogy a világról se tudnék magába szerelmese lenni.

Könnyen lehet, convictus koszon élő, vézna, kopott diák volt, egy csöppet se ideálának való.

Később, hogy dolgozatait előkelő lapok hozták és felléptették hangversenyeken, irodalmi estélyeken, gyakran látta még

Bácskában három helyütt egyhangú választás volt, jelesen a titeli, tovarisovai s b.almási kerületben. Ezek közül kétfőre nem költöttek 1000 frtnál többet, a harmadikra, mert ott függetlenségi lett megválasztva, egy krt se költöttek.

A kula-verbázi kerületben Pulszky Gusztó 90.000 frtot költött saját zsebéből, ehhez a főispán egy krral se járult.

A hodsági kerületben dr. Vojnits István saját zsebéből költött állítólag 25.000 frtot, ehhez se adott a központ egy krt se.

Az ó-kamizai kerületben főszolgabíró volt a kormánypárti jelölt, s ez okból arra számítottak, hogy befolyása nélkülözhetetlenné teszi a központ pénzbéli támogatását.

Azonfelül Matkovits vagyonos ember lévén, saját pénzét költötte s elherdált állítólag 15.000 frtot.

Az apatini kerületben Michelsz gazdag palánkai kendergyáros volt a kormánypárt jelöltje.

Folyt a pénz özönével, de ehhez a kormánypárt kassája egy krt se adott.

Az ó-becei kerületben Popovits Vazul volt a kormánypárti jelölt, gazdag földbirtokos, a ki számláját kifizette. Ide se kellett pénz.

A rigyiczai kerület sok pénzbe került, de azt Latinovits Ernő fizette.

Ezek szerint hátra van pusztán a zombori s kernyai kerület.

Nos tehát mindkettőben a 33 000 frtos párt-kassa ontotta vért.

Ámde a kernyai kerületben egy héttel a választások előtt lépett föl Popovits főszolgabíró csak propter formam, s alig költött többet 500—1000 frtnál.

Tehát a párt-cassa egész tartalma Zomboré lett.

Zomborban illykép 25—30.000 frt fogyasztott el, ha csak f. hó 1-én nem vitte vissza a pénzt Sándor ur, mert e napon föltávozott Budapestre ad andiendum verbum . . .

Zomborban kellett pénz, sok pénz, az tagadhatatlan.

De adott első sorban a jelölt s adtak egyes polgárok, kik közül, hogy csak egyet említsünk, Hameder Károly adott 1000 frtot.

A választási mozgalmak elején azonban egy frtot se költöttek.

A választás előtt 2 héttel már folyt a sör-bor s a fő- és alkaptány magánlakása nyílt korosmává lón.

A zászlókat is a rendőrség expedíálta polgár-ruhába bujtatott konstáblerekkel.

Az utolsó héten mesés hírek keringtek városzerte megvesztegetésekről.

Voltak, a kik 100 frtos szavazatvásárlásról beszéltek.

Személyesen beszélünk olyan választókkal, a kiknek 50—60 frt ígértetett, ha eladja voksukat.

Ezen adókat mérlegelése mellett már most minden józanészú polgár itéletére bizzuk annak megőrtését, hogy a Sándor Béla ezimére küldött 33.000 frt hová s mily ezétra használtatott föl?

Még csak egyet!

A budapesti m. kir. póstahivatal utján a kormánypárt 759.300 frtot küldött szét főkorteszeinek.

Ily hallatlan nagy összeg eddig még nem szerepelt képviselőválasztási költség gyanánt.

De ez nem teszi $\frac{1}{10}$ részét se az elherdált pénznek.

Hisz Bácsmegeye egy kerületében, a kula-verbázi-ban költött Pulszky 90.000 frtot s a rigyiczai, hodsági, ó-kamizai, apatini, óbecsei s kulpini kerületekben is legálább ennyi fogyasztott el kortes ezélokra.

Ezek után a parlamenti többséget ki fogja a nemzet által megválasztott többségnek tekinteni?

Lehet-e szó arról, hogy a nemzeti akarat nyilatkozott meg a választások eredményében!

Van-e joga Szápáry grófnak állani Magyarországon élén?

Kormányozhat-e oly miniszterium, mely parlamenti többséget az erőszak, hivatali visszaélések s nagymérvű lélekvasárlással szerzte?

Jogos-e ezzel a kormányal szemben a kisebbség minden néven nevezhető ellentállása s maga az u. n. obstrukció is.

Véleményünk szerint ily erkölestelen alapokon kormány nem állhat meg soká.

S meg vagyunk róla győződve, hogy ezen kormány-nak szégyenletes bukása már a felirati vita hevességében előre fogja vetni sötét árnyát, de a budget-vitában ténynyé fog válni, mert lehetett a közgazgatási javaslatból 2 §-os törvényt csinálni, a budget-törvényt azonban elejétől végig le kell tárgyalni.

A megvásárolt többségnek azonban nincs joga törvényeket hozni Magyarországnak!

A Szápáry-uralom napjai tehát meg vannak számolva.

És a bácsmegeyi főispáné . . . ?!

A rigyiczai rém-választás.

A kormánypárt győzött és Latinovits Ernő 208. szavazat-többséggel országgyűlési képviselőnek kiküldötték.

A választás lefolyásáról és annak érdekes epizódjairól teljes lehetetlen kimerítően írni, mert e lap egy év folyamán kevés volna annak befogadására.

Nos hát csak röviden a tárgyra és dióhéjba szorítva mondjuk el a kormánypárt győzelmét.

Pontban $\frac{3}{4}$ 8 órakor Latinovits Gyula főszolgabíró részint zsanárokkal részint huszárokkal elzárta Rigyicza főtulonait, kiadván a parancsot, hogy azon belül csakis kormánypárti léphet, a mi Latinovits Ernő jelvényével, a tollal, igazolható. Ha tehát a nemzeti párt választói érkeztek meg zászlókkal és zené-

vel, Paul Kalman jelvényével, azok a körbe be nem bocsajtat-tak, hanem kénytelenek voltak a korön kívül kocsijukról leszállni és a csupa viskókból álló házakba, hol helyet alig, istállókat pedig egyáltalán nem kaptak, lovaikat a nagy hideg ducára az udvaron hagyva, a szavazs helyére menni, és miután a huszárok felkérésére beavallottak, hogy nemzeti pártiak, győztesen sem lettek a körbe bocsajtat, ha találkozott köztök, a ki szavazati jogát gyakorolni akarta, annak kerteken és kerítésekben kellett a szavazó helyiséghez menni.

A szegény nemzeti pártiak a zászlókat szűr alá dugva életveszélyes sülto mörteglékek közelébe helyezték a szavazó urnához, míg a kormánypárti szavazók kocsival — gyalogosan, — zenével és zászlókkal közelébe kerültek bármely utcában akár a kordonon belül akár azon kívül. Ez volt az erőszakosság bevezetése. A folytatása szönbnek ígérkezett, mert midőn a sors által eldöntött sztanisitsi ellenzékiek szavaztak s — vagy megégyeszer annyi szavazati jogát gyakorolni akarta, Latinovits Gyula egyszerűen elküldte magát, hogy kormánypártiakra került a szavazás; a még hátralévő ellenzékiek hiába tiltakoztak, mert parancsszóra a huszárok lovaikkal gondoskodtak a szavazók hatraszorításáról; és nem is bocsajtatottak — mint a törvény rendelti a sztanisitsiakkal a szavazáshoz, hanem a szolgabíró kijelentette, hogyha az összes községek leszavaztak — fogják jogokaikat gyakorolhatni, természetes, hogy kevések nyílt kedve személyt és lovat a hidegnek és fagnak kitéve az estéli 10 órat bevarni és magát egy újabb erőszakosságnak — a mi megis történt, mint alább megírjuk, — kitenni.

Ugyanez csaknem kivétel nélkül minden községnél ismétlődött.

Ez idő alatt az ellenzéki választók a Rigyiczán tartózkodó képviselőjelöltjüket felkeresték és a tapasztalt erőszakosságok ellenében tanácsot és támogatást kértek s nehogy e tekintetben is hátrányára válják a szolgabíró intézkedéseinek nevezett képviselőjelölt, Latinovits Gyula 5 zsanárt küldött Paul Kalman privát lakására és az őrsvezető tudtára adta a szolgabíró parancsát, hogy ha 5 percz alatt a lakást el nem hagyja, elfoghatja nemcsak őt, hanem szállásadóját és mindenkit, aki e hazba bemegey. A képviselőjelölt az erőszaknak engedett, nehogy akár szállásadója, akár a partbeliek Latinovits Gyula mindenki előtt ismert megvesztegetési talalkajának ki legyenek téve.

Delfél lezavaztató Rigyicza, Sztanisits és Katymar községek, melyekre a kormánypárt leginkább támaszkodott, mert a többi következő község vagy egészen vagy háromnegyed részben az ellenzékiekhez tartozott; így tehát Latinovits Ernő barátjai javasoltak az őt képviselő Latinovits Gyula főszolgabíró-nak a visszalépést, miután azonban utóbbinak fontos okai vannak, — melyeket a megtámadási kérvényben elő fogunk sorolni, melyek miatt Latinovits Ernő megválasztását, erőszakkal is — keresztül kell e vinnie, — elhatározta, hogy a törvény nyílt letiprásával is kiviszi öccsének megválasztatását.

Meg is történt; és e választás bármely eddig megsemmisítettlet vetekedik erőszak dolgában.

Három főszolgabíró gondoskodott arról, hogy Latinovits Ernő képviselő lehesen és ezek erőszakosságait felülmúlta a választási elnökök igazságtalan, törvénytaposó intézkedése; mert az egész bizottság által ismert egyének meg lettek fosztva szavazati joguktól, ha a névjegyzékben felvett körövre vonatkozólag eltérőleg nyilatkoztak, már pedig a névjegyzék két év előtt készült, igen természetes, hogy a választó ez idő alatt két évvel idősebb lett. Ha egy sokaz keresztnevet Matia-nak mondta, a mi magyarban Matyást jelent, úgy azon ezimen lett visszautasítva, hogy a névjegyzékben Matyás fordulván elő e

azt a szöke gyermekéjét, a publikum között. Néha összeírni tekintetük, a szeme könybe labadt, elpirult.

Egyszer aztan valahol fél füffel hallotta illetékes szájból: -- Bolondnak utána a lányok, a Meszlényi Teruske is odaig van.

A Meszlényi Teruska pedig a szöke volt. No csak ez kellett! Hát szereti őt az a lány? És felordított örömben. Mit neki hát a többi . . .

Hajrá . . . Csillagok fénye, zeneigás . . . gyorsan kerengő párok összeolvadó körüszelle. Kapkodják kézről-kézre, akár egy labdát . . . a harmadik tourt, a negyediket, óvé az ötödik . . . Az ajkai parázs, a keble örvény, a termete lengébe dől . . . Hogy szét nem foszlik! Hogy mások is ölelhetik! . . .

Majd megnyílik a mennyezet, a csillagok tavolodnak, kisebb-beked és oda ünek a sötét háttérbe csillagokul. A zene elhangzik, de visszhangja el a szívbén s egy eltévedt akkord ott zúg a lombok között. Ezüstös fény omlik el az uton, melyen véghetetlen könnyűségű legnek . . . oh, mért nem örökké így, egy egész életet át, karonfogva, ketten, a szöke gyermek és ő? . . . Virágot szedve és virágot adva . . . Szeret? . . . Szeretem . . .

Aztán egy fehér kendő, az ablokban ismét az a szöke fej . . . Füstös perron, szívet hasító fütty, mogorva utasok, ködbe vesző taj, hegyek-völgyek . . . új emberek . . . új élet . . . de mindig és mindenütt a szöke gyermekfej . . .

Mikor friss diploma, doktoratus és tanári katedra birtokában felhozza a pakkját, hogy eljegyezze magának azt a lányt a világ előtt is, eszébe ötlött a Polykrates története.

Oh, bolondság! . . . Hat mi van abban, ha valaki szegény állást kap s élvezheti azt, a kit régóta szeret? Csoda? Megtörtént nagyon sok emberrel.

De csak között s a mátkáság legboldogabb pillanataiban csak kísértet az a történet. Már haragudott is magára.

Ne mondja senki, hogy nincsenek sejtelmek, előzetetek. Példa van rá nem egy, de ezer, hogy ép, egészséges emberek megéreztek halálukat, egy nappal, egy pár órával elébb. Lehetetlen is az, hogy minden bucsu nélkül, a valás egyetlen gondolata hajan tavozzunk e világból. A nagy szürkeség, az örök mysterium egy leheltette megilleti a lelket, hogy jóslatot mondjon . . . a vég nem jó váratlanul . . .

Valami volt a levegőben, Szokása ellenére felsegett, kacagott, sőt kaczerkódott is,

— Mi lelte, Terus?

— A vesztemet érzem! — És nevetett.

— Érti? Nem voltunk még soha így balban. A legutolsón még nem tudtam, hogy szeret — most tudom, hogy egy-más leszünk egy egész életen. És még csak a rossz nyelvektől sem kell tartanunk! Tanczolhatok magával, a menyit akarok, mosolyoghatok magára, a hogy akarok — hisz jegyese, Ha úgy elgondolom, szinte megszeretnék halmi, hoinap, vagy még ma, vagy akár e pillanatban, boldogabb már alig lehetek . . .

— Hagyja el az ilyen beszédet!

Az utolsó csardás amugy is szokatlan hosszú volt. Az anyia háromszor oda jött, hogy elég lesz. Nem akart menni, pedig nem igen szokott a szüleiell ellenkezni. Az apja is hivta először szép szóval, később haragudott az öreg, nem téri, hogy az ő leánya sörörje ki a báltermet, már senki se tanczol. Nem hallott semmit, odasimult a kebléhez, szinte átölelte tartotta, hogy nem engedi a tancsost, nem hagyja abba . . . elővette a zsebkendőjét és meglobogtatta . . . a eziganyoknak sn kellett több, mintha megveszett volna, azt is megbüvöltte az a dévajságában is gyönyörű teremés.

Neki, neki a férfinak kellett volna eszén lenni . . . Ész? Ilyenkor? . . . Igen ha hatvan éves lett volna . . .

A lépcsőházban, a folyosókon spirálisok öntötték a melegt — nem kellett félni. A földszinti kaszinó kávéházban nagy tartság várt, megindult a theász. Odabútt az apjához, engesztelte, bocsássza meg neki ezt az egyet, ki tudja mikor tanczolhat megint . . .

— Eredj, te bohó!

Mikor leluhtek, bepakolták belépőbe, bundába, nagyken-kőbe, labpárnába. Alig fért be a kocsi ajtaján. Az uton bolond-ságból e, komolyan-e összerakódott . . . brrr, de fazon . . . Hát őszébb azt a kendőt s mégégyeszer körülcslaszt rajta.

A kapuból visszakiáltott.

— Szép, hát nem is kell a kaméliája.

— Igaz, . . . de még se most, eljövök érte hoinap, meghülhet.

— De én most odaadom — s ki bontotta hirtelen a felsőket s a mellesokrából letépett egy szalat, egy fehér kameliát.

Érezte, a mint a melegt test kiszabadult gőze arczába csap.

— Az ég! fogja össze azt a köpenyt . . .

— Ha az Isten akarja, így is úgy is meghalok.

— Menjen, maga úgy látszik szerelmes a halálba.

— Tan bizony féltékeny? Koran kezdi . . .

Es a többi, és a többi . . .

Novellákban, érzékeny történetekben nem ritka, hogy a lány meghül, köhögni kezd, elsorvad. Az ember elolvassa és örül neki, hogy e életben nem ilyen könnyű meghalni. Nem e? Csak könnyebb ne legyen! Nincs nagyobb improvizátor az életnél . . .

Nem, nem mer az utolsó képre gondolni . . . tegnap . . . valakinek a szemét fogta be . . . de nem jatekóbb, mint annyiszor azelőtt . . . oly ismerős a kezének . . . a szöke fej volt, a szöke gyermekfej . . .

A tanári szoba ajtaja előtt motoszkált. Sorra próbálta a kulcsait, egy se illet a zárba. Csak akkor vette észre, hogy nincs bezarva az ajtó.

A nagy fali óran fél kilenchez mutatott az idő. A többiek már az osztályokban vannak. Valahol neki is volna órája . . . hadd szedje össze gondolatait . . . nevedik osztály . . . latin . . . Caesar de bello Gallico . . . a könyvet se hozta el.

A falakról vén iskolaalapítók, kiszolgált igazgatók üredek rá szigorú, mozdulatlan arczczal.

Még a pógány se kívánhatja tőle, hogy most órát adjon s megnyomta a csemettyű gombját.

Kis vártatva benyitott a pedellus.

— Eressz haza a negyedik osztályt.

— Igen.

Ne vegye Isten rossz néven. Meghalt az apja, meghalt az anyja. Nagyon szerette őket, elsratta, elgyászolta — de megtudott vigasztalódni. Hanem most . . . most . . . úgy hiszi, hogy nincs mit keresnie többé e földön . . . semmije, senkije . . .

S égő fejté kezei közé szoritva leborult az asztalra. Odakin az udvaron pedig felhangzott a kiszabadult osztály örömteli zsvaja. Egy-egy vidám hang besapott az ablakon is . . . A latin elmaradt! Éljen! . . . Fiúk, a jégre! . . .

helyett Matia nem szavazhat. Ha valaki az ellenzékkel közlő képviselőjelöljüket Pauli Kálmannak mondta, mint érthetetlen vissza lett utasítva, ha azonban a kormánypártra szavazók közül valaki csak annyit mondott: Ernő, és ha évi szombat meg sem tudta mondani, érvényes szavazatul elfogadtattam.

Nagyon sok ehhez hasonló dolog történt még az ellenzék szavazók visszatartására tekintetben, ezenfelül pedig az egyik fősztigabíró a szavazó teremben nemcsak nyíltan korteskedett, hanem több ellenzék választót azon ígérettel, hogy áttérés esetén napidíja és fuvar költsége megtérítve lesz, vesztéget igyekezett s ha ismerősök közül valaki az ellenzékre adta szavazatát, a teremben megfenyegette s a többi szavazók elretentésére akarván hatni azt mondta: megállj, majd megintalak, meg fogod bálni te azt, hogy az ellenzékre szavaztál. Ezalatt a másik fősztigabíró a terem előtti ajtóknál kapacitálta a választókat ígéretekkel, fenyegetéssel stb. térítgette az egyedül üdvözítő kormánypártra.

Ha az ellenzék szavazatai egyenlő számban voltak a kormánypart szavazataival vagy ha egy-egy szavazattal több esett már egy-egy községből az ellenzékre, akkor a künn álló fősztigabíró Latinovits Gyula elköltöztette magát a kormánypart s akkor mindhiába volt az ellenzék kifogása s erőlködése, hogy még számosan vagyunk az ellenzékkel közlők, kik nem szavazunk, mert a huszárk lovakkal hamarjában végeztek és úgy határozották, hogy a legnagyobb lelkesedés is a nagy idegben elcsüggedhetett és vagy szétszédtek vagy kénytelenek voltak reggelgőtől késő estig a katonaszág által körülzárolva várni, hogy szavazásra — ne bocsájtassanak. Mert midőn az elnök este 8 órakor a szavazást berekesztette és öt negyed órai zárhatáridőt tűzött, és midőn az ellenzék egyik vezetője fölhiatta az elmaradt szavazókat, hogy immár szavazati jogukat gyakorolják, a zsanár őrsvezető kijelentette, hogy mindaddig, míg a szolgabírótól erre vonatkozólag külön parancsot nem kap, a körülzárolt szavazókat a terembe be nem bocsájtja. Hiába volt lótas-futas elnökhöz, szolgabíróhoz, mert az elnök kijelentette, hogy hisz ő nem áll utában semmiféle szavazónak, a szolgabíró pedig a kérelmezőt egyszerűen kivégezte a teremből, a katonák közé szorított ellenzék pedig tényleg nem szavazott.

Oly adatok birtokában van az ellenzék, melyekkel bizonyítható lesz, hogy a rigyiczai ez ideig választás külön volt a duna-szardhelyinél, és amely adatok nemcsak kompromittálók lesznek a választási elnök és az erőszakosság keresztülvitelére összegyűlemlt három fősztigabíróra, hanem élénk fényt fog vetni az egész bizottság működésére és ha elhallgatjuk a legborzasztóbb dolgokat, azt a vizsgálat érdekében tesszük, megjegyezvén, hogy a választók már gyűjtést rendeztek az 1000 frt letételére és a választást okvetlenül megfogják támadni.

Ha a többségben az igazságszeret meg teljesjen ki nem halt, úgy a választás megsemmisítéséről meg vagyunk győződve, amennyiben itt százsoronta bőnösebb dolgok történtek, mint Bánffy-Hunyadon, s ha a nép között az erőszakosság lángot nem vetett, úgy az a szavazók higgadságának és józanságának köszönhető.

Megyei s helyi hírek.

* **Statistikai adatok a zombori képviselő-választásról.** Leszavazott kormánypártra 180 szerb. Ebből 22 kaputos, köztük: Konyovits Jusztin congressusi képviselő, dr. Maximovits Vazul és társai, a kik eddig mindig ellenzékkel voltak. 45 tisztelő, — 36 Bikár-párti (vagyis: ugynevezett radikális) de a választás alatt ad hoc kormánypart volt; 77 földművelő. Az ellenzékre vagyis Drakulitsra: leszavazott szerb 423, magyar 332, összesen 755. Eljének.

* **A „Bácska” szimú főispánj, „Lajbzsournál”** a választások előtt s után sörnyő dühös kirovatokat intézett az ellenzék, melyek mint afele üres rakéták pufogtak szét az aérban. Bennük nem bántottak, a kormánypart meg örömet talalt bennük, s így aztán csak megfertőnt. Most hogy Bacsmegey harcban állott kerületi közlő ötöt bódított el az ellenzék, s e fölött hazafias örömeinek kifejezését merészelt adni, — a „Bácska” tájékozási paroxizmussal támadja az ellenzék s a választás dühöngezését tör ki. Öszintén megvallva erre vártunk, így végzetlen harag-kitöréset sóvárogunk, mert csak ez az inartikulált hadonázás képes voltlen győzelemünk nagyságát s a kormányparti bukások jelentőségét megérteni. Tiszta szívből örövendünk a fölött, hogy a „Bácska” hasábjain látni volt alkalomunk a vereség által előidézett lelki állapotot és semmivel se okozhatott volna nekünk a kormánypart nagyobb örömet, mint a kínos vonaglás ezen ádáz dührohamaival. — Csak rajta! dühöngjön a t. szomszéd, mi ezt nagy örömmel szemléljük! De Aesopus bekájára is gondoljon! Úgy ne járjon valahogy

* **Pulszky Ágot megválasztása.** A verbaszi nemzeti part elnökegetől a „P. H.” a következő táviratot kaptuk: A verbaszi kerületben este kilenc órakor végződött a szavazás. Az eredmény az, hogy a mindenkori által gyűlölt Pulszky Gusztai, a kormány és egész hivatalos apparátusának óriási erőfeszítése és presziója mellett, a nemzeti part népszerű jelölje, Hadzsy Jánosnál szemben 96 szötszöbbséggel győzött. A kerületben összes hivatalnokokat és a bírói személyzetet a legutolsó irrogók Pulszkyra szavazatták le. A választásnál és az azt megelőző napokban előfordult visszélések leírhatatlanok. A választási elnök maga is részt vett a korteskedésben Pulszky mellett. A katonai kordonban való tartózkodásra jogosító jelvények kitudással visszavétel követelt el, mert az ellenzékkel közlők csak néhányan, míg a kormányparti korteskedő mindegyiknek adott jelvényt, melynek segítségével mindenfelé járhat kelték szavazókat szerzeni. A nemzeti part mindent elszigeteltve tűrni volt kénytelen. A lovasság Hadzsy életét visszaszorította, a rendőrfő pedig nyíltan szidalmazták és összelétrással fenyegettek az ellenzék éljenzőket és a nemzeti pártot. A leszavazott 2900 választó közül a hallatlan preszió dacára csak 96 a névleges többség. A nemzeti párt erkölcsi győzelem teljes. Pulszky, kinek megválasztása korteskedés beáramlása szerint kilencvenezert forintra került, a tisztesség és becsület letiprásával erőszakolta ki a többséget. Így gyalogatos választás alig lesz több az országban. A nemzeti part elnöksége.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter, dr. Radány Dező bajai kir. járásbírósi algyűzőt a szabadkai kir. törvényszékhez jelezvő nevezte ki.

* **Ováció.** Népszürde közléseiben álló polgártársunk Lallovesits Jakab úr háza előtt a nép péntek és vasárnap

délutánján összegyűlekeztek s örök tartó zsvivőkben előtette nevezett partvezető a választások alkalmából kifejtett firtadhatlan magatartásáról, mint a kinek a választási mozgalmakban való sikeres hazafias közreműködése nem csakoly merőben mezdította elő a nemzeti part győzelmét Zomborban, sőt hogy keresken kimondjuk: Lallovesits Jakab úr és szerelmek első-sorban köszönhető annak diadala. A nép, — a mely minden fölésködetet meghálálni íparoklik — persze a maga egyszerű tette telhető módja szerint, szeretettel ezáltal is halaját és szeretettel kifejezti annak a kinek becsületessége és tekintélye fontos tényezőként szerepelt a diadal kivívásánál. A nép halaja — egyszerű módon nyer kifejezést, de azért tisztaságára és nemes voltára nézve velezzük bármily nevű és rangú osztály halajával, — azért is, mert a nép halaja tiszta szívből jövő igaz, minden bizelés és számítás nélkül érzelme. A nép ritkán tüntet valaki mellett, de a mikor azt teszi, nem egy oka van rá: halaját és ragaszkodást az illető személy iránt nyilvánítani. Valamint a gyermek érelemnyilvánulása, úgy a népe is pusztán egyszerű, igaz, nemesindokból érde s a nép szeretettel és ragaszkodással mindeneműből kinek fölé helyezők. A demagog „Bácska” fajtája, hogy a nép Lallovesits Jakab úr mellett tüntet és nem egy kormányparti kitudószer mellett, Hadd fajtálja, hadd haragudjék, mert a ki haragszik, annak nincs igaza” — mondta már Tiszta Kálmán.

* **Folyó évi jan. 31-én** tartotta a zombori izr. hitközség nagy-gyűlést, melynek tárgyat: a zsidó vallás egyenjogúsítás tárgyában megindult mozgalom perolása képezte. A hitközségi elnök betekedése folytán dr. Fischer Mihály főbírói elnöklet a nagygyűlésen, melyen a hitközség sáma java jelen volt. Az ügy megvitátása után dr. Bruck Ármán zombori ügyvédi irodájára egyhangúlag úgy oty értelmű határozatot javasolt fogadtatni el, mely szerint a zombori izr. hitközség a zsidó vallás egyenjogúsítás tárgyában megindult mozgalom lékesedéssel magévá teszi, a fővárosi bizottságot éről értesíti és azt a senkét úgy érdekelnek szívet-lelekkel támogatni kész. Egyúttal az elnök föbírói irodájára egy 8 tagu bizottság küldött ki, melynek hatakörét a fővárosi bizottsággal való értekezés fennmarában és azon teendők végzésében állapította meg, melyek az ügy sikeréhez vezetnek.

* **Templomablás.** F. hó 1-től 2-ára való éjjelen úgy ismeretlen egyen behatolt a helybeli szent templomba, hol az értékesbék tárgyakat összeszedni és magával vinni akarta; de ebben az arra cizkoló éjjeli órák megakadályozták és a rendőrségre vitték. Úgy aztán bevallotta, hogy már több templomablást követelt el. Öt Ruzsekerón, Szt-Endren és egy-két het előtt Szabadkán is. Most Zomborban akarta e sportot folytatni, de törbe került.

* **Nyilvános számadás és köszöntnyilvánítás.** A zombori izr. négyelet javára, f. hó 23-án rendezett tembolvált összeköttel táncszelvény bevétele 345 frt 20 krt te ki, melyből a 123 frt 20 krt tevő kiadás levonása után fennmarad 222 frt tiszta jövedelme képez. E fénves siker, a nagyérdemű közönség nagy-lekű áldozatkészsége mellett Szilágyi Ernőn végimbi bizottsági elnök, dr. Bruck Ármáné és dr. Molnár Gyuláné vizalmi bizottsági tagok lelkes és odaadó fáradozásának gyümöles, miert is kedves kötelezettséget teljesített, ságon e bizottság tisztelt hölgyeinek, a rendezés körül fáradozó urakkal Löwy Simon pénztáros urnak s az alább megnevezett fölléltetőknak, a zombori izr. négyelet nevében, hálás köszönetet nyilvánított. Fölléltetőszel gyarapították az őt jövedelmét: dr. Spitzer Mór 3 db m. kir. arany, Szilágyi Mór 10 frt, dr. Gráner Samu 10 frt, Friedman Samu 5 frt, dr. Molnár Gyuláné 5 frt, dr. Drakulits Pal 5 frt, dr. Bruck Ármán 5 frt, Szemző Gyula 4 frt, Schlieszer Sándor 4 frt, N. N. 4 frt, dr. Flech Adolf 2 frt, Reich Gyula 2 frt, Schlieszer Lízár 2 frt, Wamoscher Julia 1 frt, Bottenstein Gyula 1 frt, dr. Czetkovits Peter 1 frt, Goldfahn Sándor 1 frt, Roneim Henrik 1 frt, Spitzer J. B. 1 frt, Gross Samu 50 kr., Stein Jakab 40 kr., Rohcim Károlyné 6 frt értékű foglyaltat volt kegyes küldeni. Spitzer Róza a zombori izr. négyelet elnöke.

* **A kormány kortesköltőgei.** A „Budapesti Hirlap” jan. 31-iki számában közli telenként azon kortes összegeket, összesen 759300 frtot, a melyeket Szápary Gyula gróf miniszterelnök az egyes főispánok, alispánok és magyarszemélyeknek kortes ezekora küldött. Ezek között ott találjuk Sándor Bálát is, meg pedig a legnagyobb összeget, 33000 frttal, melyből kitudizik, hogy a kormány mily nagy súlyt fektetett e megyére. S mégis mily keves hasznát veszi most a kormány kidóbt pénzének.

* **Jutalomjáték.** Veszprémyné Agh Ilona, szivogatóknak kedves neje, a zombori közönség általánosságban kedvelt dramai primadonnája hétfőn febr. 8-án tartja jutalomjátékát, mely alkalommal — zine kerül, — **Bibor és Gyász** szimú. Veszprémné a zombori közönségnek kedvezése s megvagyoni róla győződve hogy jutalomjátéka ez évadban a legfényesebb anyagi s erkölcsi sikert fogja aratni.

* **Halalozás.** A Széchenyi és Thursky családok mely gyász érte e hó 29-én. Özv. Ballun szül. Jozits Borbála, Széchenyi József törvényszék elnöke nejének és özv. Thurksyknak edes anyja hunyt el 85 éves korában. Az agg nő, akit 12 unoka és hat dédunoka is gyászol, influenzaból estet a napokban, a betegsége az öreg kor folytán megyűzözt testt erővel könnyen megbirkózott s e hó 29-én kiöltözött özv. Balluné életét. Az elhunytat a gyászoló családon kívül nagy részvőző közönség kísérte ki az örök nyugalom helyére. A család gyászjelentés a következőképp szöl: Szomorodott szívvel tudatjuk, miszerint anyánk, nagyanyánk, illetve dédanyánk özveg Ballun Pálné szül. Jozits Borbála rövid szenvedés után, folyó évi január hó 29-én, életének 85 ik évében elhunyt. Az özvegytől f. évi febr. hó 1-én délelőtt 9 órakor fog az Úrnak bemutatni. Zomborban, 1892. évi január hó 29-én Aldas porára! Özv. Thursky Ballun Paulina, Széchenyi Józsefné szül. Ballun Mariska, gyermekek: Széchenyi József, veje, Thursky Jenő, Thursky Janos, dr. Thursky Zsigmond, Schreitter Ferdinánd szül. Széchenyi Boriska, Széchenyi László, Vojnits Istváné szül. Széchenyi Boriska, Széchenyi László, Vojnits Istváné szül. Széchenyi Orszike, dr. Balogy Ernő, unokái: Schreitter Mariska, Schreitter Feri, Vojnits Orszike, legifjabb Vojnits Pista, Vojnits Ilonka, dédunokái, Schreitter Ferdinánd, ifj. Vojnits István, Zsulyovits Ernő, unokáinak ferjei, Thursky Jánosné sz. Szuppek Ella, unokáinak neje.

* **Keresztelő.** Ziehermann Mihály, a Kollár féle könyvkereskedő még 23 éves segédje, az izraelita vallásról áttért a római kath. vallásra. A keresztelés szentségét vasárnap délután 4 órakor vette föl a helybeli roma kath. templomban. A keresztapát tisztelt Szemző Gyula földbírókos viselte.

* **Meghívó.** Az apatini polgári kaszinó 1892. évi febr. hó 13-án (szját könyvtára javára) a polgári kaszinó nagytermében zártkörű bált rendez. Beleptidő személyenként 80 kr. Kezdeté 8 órakor. A rendezőség.

* **A bezdáni ipartestület,** mely csak nem rég alakult meg, most már teljesen ba van rendezkedve s meg is kezdte működését. A testület hivatalos helyiségét Széchenyi Tamás dr. szolgabíró a saját költségen biztosította be, a miert a bezdáni iparosok köszönetet mondanak neki.

* **Tomity Jasa** szombat este a vízei gyéintézetbe lett eláztatva.

* **A szabadkai választás eredménye.** Az első választásokban dr. Antunovich József kormánypart párti jelölt 944 szavazattal, Porley Antal nemzeti párti jelölt 433 szavazattal elnyerték a megválasztva. Tehát 511 szötszöbbséggel. A második választásokban Vermes Béla kormánypart jelölt 908 szavazattal, Porley Antal nemzeti-parti jelölt 436 szavazattal elnyerték a megválasztva. De amint alapos kutforrásból értesültünk, Vermes Béla választása ellen óvas emeltetik, — anyai adat áll rendelkezésére az óvas emelőkkék, hogy a megsemmisítés iránt kétség sem fogható fenn. Vermes szötszöbbsége 262.

* **Hymen.** Aranatköz Athanasz, Zsablya község érdemes jelezője, Ujvárnán, Jlegyezte Testis Lyubicea kisasszonyt, özvegy Tóth Julia tekintélyes takarékos leányt.

* **A bezdáni lakarképzet-részvény-társaság** igazgatósági jelentése az 1891. évi üzletforgalomról, a forgatott nyeményről, és vesztéséről, valamint merleg és vagyonkimutatása előttük felszól. A forgalmi kimutatás szerint volt: bevétele 653297 frt 73 krt, kiadás 643688 frt 81 krt, púzmardvány az 1891. évi végével 9608 frt 73 krt. A nyemény és vesztés számlán jövedelmek: 15608 frt 75 krt. Tiszta jövedelm 4885 frt 42 krt. Ebből osztalék 400 db részvény után 10 frttal 4000 frt, tartalék-töke számlájára 645 frt 02 krt. Igazgató Tanács juttatás számlájára 200 frt 21 krt, felügyelő bizottság jutalék számlájára 40 frt 19 krt. Költségek 15908 frt 75 krt. Merleg és vagyon kimutatás. Vagyon 168934 frt 09 krt. Teljes ugyannagy.

* **Halalozás.** Dr. Vohrath József és. és kir. törzsorvos, a ki ezredvezető minőségben több évig lakott Zomborban, Fehértemplomban meghalt.

* **Éjjeli rablók.** Tüli községben írja: Kátyon január hó 27-én éjjel 11 és 12 óra közt ismeretlen tettesek behatoltak Kucuzraez Mátys lakásába és ott nevezettét és nejét fölszélve halálra megsebesítettek. A tettesek megfogták ugyan, de a nyomozás nagy eredményt hozott. A titeli járásbírósgótt másnap vizsgálóbizottság ment ki Kátyra, kihallgatott a sebesültéket.

* **Az új táviratlapok.** A kereskedelmi miniszter rendelte szerint febr. 1-én jötték forgalomba az új táviratlapok, melyek lehetségessé teszik a táviratok feladását olyan helyen is, a hol nincs táviróhivatal. Az ilyen táviratlapok azután postán mennek a legközelebbi táviróállomásra. K a p a t a t í-jéltől kezdve minden posta- és táviróhivatalnál s minden értékgyarantónál, papírosok fehér lesz, barna bélyeggel, lejelzőlők lesznek, mint a levelezőlapok. Árúk 31 kr. lesz, melyben már benne van egy tíz szömlé nem hosszabb távirat díja is. Ha valaki ennél hosszabb táviratot akar küldeni, a táviratlap belsejébe ragasztja a szükséges bélyegeket.

* **Elvesztett vadászfegyver.** F. évi január 20-án este Szóna községből a vasútság és onnan a vasuton Zombor-egész a Vadászkerület szállodáig 1. kétszövu metszett 16-os L a n c a s t e r u j v a d a s z f e g y v e r s z a j a n g y 4 k r a j c a r n a g y a s á g j e l v é n y e S z e g e d i m i r m o d v a d a s z t á r s a g g a 1 8 8 4 f e l i r a s s l k o z e p e n g y n y u l v e s z t e t k i k e r t i k a m e g t a l o l i l l o j u t a l o m m e l l e t l a p u k k i a d i o h i v a t a l n a l a t a d n i.

* **Influenza-betegeknek** legközvetlenebb napokban gyakrabban fog cognoact adni, a mit nemcsak több tekintélyes orvos ajánl, de a kórházak is gyakorolják. Alkalomszerű most megemeltetik, hogy a Magyar Szent Korona Országainak „Vörös kereszt” egylete e napokban pályázatra hívott fel több cognacgyarost s a beérkezett pályázatok közül dacára annak, hogy arai magasabbak versenyző társaik aramál, mégis Esterhazy Géza gróf Anyalföldi Cognacgyarost részesítette előnyben, ezt bizván meg az Erzsébet kórházban szükséges cognac szállítással. Megemeltésre méltó még, hogy a legutóbbi brünni címelezési kiállításon a jury az Esterhazy cognac a francia cognoact felülmúlónak találta. Látható tehát mindezekből, hogy a gróf Esterhazy-féle gyar cognacja, mint e gyartmányok legjobbja ajánlható.

NYILTTÉR. *)

Tisztelt szerkesztő úr!

Engedje meg, hogy becses lapját igénybe vegyem és abba e soraim felvételeit kérjem.

A helybeli kormánypart egyes férfiak bukás elkeseredésében annyira dühösek és mondatlan szemelemek, hogy engem, ki ugyan se pro se contra nem korteskedtem, mint anyni kollegám tette büntendően, de — ki ellenzékli képviselő jelöltre szavaztam, — fenyegetni merészkednek azzal, hogy nemsokára eszem már a kormány konyerét; mert szerintük minden hivatalnok kötelessége a kormányra szavazni.

E hig velejű, hazafiatlan polgároknak ebbeli kijelentéseikre a következőket jegyzem meg:

1) En a szabad hazá szabad polgára vagyok, — ki józan eszemmel fogva képed vagyok megítélni, hogy mi a jó és rossz, miert is hazaszeretettel fogva kötelességem volt nem a saját, de a nemzet összesének érdekel tartani szem előtt és a nemzeti jólet előmozdítására törekedve érvényesíteni szavazati jogomat.

2) Mert én az államnak és nem a kormányának vagyok tisztviselője, a mintlogya maga a kormány és az állam fizetett közege, mint én: tehát nem vagyok a szolgák szolgája, hanem az állam és mintlogya a jelenlegi kormányrendszer az én nézetem szerint az állam érdekeivel öszetközésbe juttot-e; kötelességem — mint honpolgárnak, — e helytelen kormányrendszer ellen tiltakozni.

3) Mert én az államnak eskis a munkásságomat beosztottam rendelkezésére, a személyem szabadságát önmagamnak tartottam fenn: következtésképen ezen szabadságot az állam javára akként hasznalom fel, a miként én azt legjobban talalom érvényesíthetőnek.

En rabszolgája semmiféle hatalomnak nem voltam, nem vagyok és nem is leszek, meg akkor sem, ha a hatalmasok a jogtalanság és nemtelen bűz leggyaljazatosabb eszközeit is használta venniük létem megsemmisítésére; szabadságom feladó vak eszközök soha sem leszek; jelszavam: hazafüi erényekel inkább köldülni, mint a meggyőződés és lelkesimeret áran pompában kejelegni.

Nagyon sajnálom, hogy a jelen korrumpált és protekeziós időben a magukat magyar hazafiaknak nevezni szeretők legnagyobb része, személy, családi és vagyoni érdekeiket kések lakának és nemzeti szabadságot a hatalomnak áldoztat odadobni. En az őseim-től öröklött szabadság és önzetlen hazaszeretettel fogva ezt soha sem fogom megsekkedni, mert az ilyen elv nélküliség, eskis az elkorosult magyarkák jelszava lehet; kik egyenlők a hazáruklókkal.

Hazafüi üdvözlettel, maradtam Zombor, 1892. február 2-án.

Bereghy Endre.

*) E rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerk.

Csütörtökön f. hó 28-án a „váratlanul közbejött” képviselő választás miatt előadás nem tartatott a színházban, hanem a városháza nagy termében. Tragédia volt-e avagy komédia, döntés a mások. Annyi tény, hogy a publikum számát Veszprény megirigyltette. Mikor kapnak a színészek annyi éljént, mint e nap szereplő hősei?!

P én teken f. hó 29-én Dóczy Lajos „Csók”-ja került színre a képviselő választások következtében nagyon megfogott kimerült közönség előtt. De nem csak a színházlátogató publikumot hozta ki ez a „schvung”-ból, a színészek és kijűtök belőle. Egyedül Veszprény állta meg kifogástalanul helyét, csupán talán a szőke maszk nem illett jól neki. Szerepét nem egy elfelejtette megtanulni. Borosné, ki máskor erre észrevehető gondot fordít, ezúttal a negyedik felvonásban félre lépett azaz, hogy hibásan lépett fel. Ez az ő hibája ép úgy, mint a rendezőé. — Véber Ferike Margittája abszolúte nem volt elbájoló. Nem is tudom, hogyan tudott Sever király belé szeretni. A csók definíciójának elszavalása bizonyára nem rúgója szerelemre gerjedésének, pedig úgy van megírva, hogy ez kelti fel benne vágyát, és a csók után sovár szomjat. Kevesebb pathosszal, s több kacér, érzélgelme bizonyára természetesebbé vált volna a királynak — nem szerelmel, hanem mint egy német aestheticus mondja: „Lust und Begierde”-je. — Hogy Tiszta nem érvényesítette teljesen tehetségét mint Sobrius, úgy tetszik azon múlt, hogy a darabot meglehetősen megnyirbálták és nem egy jó vicce esett ennek áldozatán. — Veszprémnyét már láttuk jobb szerepekben, de tölletjei igazán herezikek voltak, a többi szereplők: Hlasy mint Carló, Relai mint Adolár, Szina mint Fidelio alig emelhetők a közepesség miveauja fölé.

S z o m b o r b a n, j a n. hó 30-án Vida Etelkának, a miskolci színház egyik kedvelt primadonnájának vendégfellépte volt hirdetője „Gasparonne”-ban, mely vendégfellépésének a zombori közönség bizonyára érdekléllel figyelt, és mennyiben egy színésznőnek egy év alatt tett haladását lett volna alkalma megfigyelnie. — A közönség végül is sajnálkozik, hogy a színházban azonban, mint ahogy Vida Etelka művésze talán még nem áll oly fokon, hogy vendégfelléptét indokolni lehetne. — Sajnáljuk mindazonáltal a fellépés elmaradását, miuthogy oka kicsinyes, és talán személyeskedő. A színiügyi bizottság egy héttel ezelőtt megtiltotta a direktornak szerepeltetését, a mire a direktor egy Vidával régebben kötött szerződés értelmében kötelezte volt. A színiügyi bizottságnak — úgy mondják — joga van hozzá. Hogy mily intenciók vezérletek a színiügyi bizottságot akkor, midőn a jogot kikötő magának, nem tudjuk, de a színház érdeke aligha kívánja, sőt egyenesen ellenére van, ha a direktor kezét mindenben megkötö és őt a bizottság egyes tagjai személyének annyira kiteszi. Ez nézetünk, melynek a felmerült ügyből folyólag kifejezést kelle adnunk. — De ha már ki volt hirdetője Vida fellépte, a színiügyi bizottság tiltakozó eljárását legalább is lovagialdannek kell nyilvánítanunk. — Nem tudjuk mivel indokolta — sőt nem is tartozik indokolni a direktor előtt, de kérdésünk a nagy közönség jogos kérdése, mely az indokolást el nem engedti. Nézetünk szerint illendőbb lett volna azon eljárás a sz. ó. b. részéről, hogy a direktort, ne pedig az ártatlan színésznőt büntesse, — kinek a már kihirdetett felléptét nem lett volna szabad eltiltani, és a direktort a jól megérdemelt pertől megkímélni.

Carlotta szerepét Guthi játszotta Vida helyett elég ügyesen; a szép számu közönség, melyet Vida Etelka hirdetett fellépte vonzott színházba, Guthi játékaival szemben sem volt hálátlan, bőven adózott elismerő tapsokkal. A többi szereplők is kielégítően állottak meg helyeiket.

V a s á r n a p, 1892. január 31-én. „Paraszt Kisasszony” Berezik Á. ismert énekes népsziműve került színre kis számu közönség jelenlétében. A czím szerep személyesítője, Serfőzy, ma is kiválóan elemében volt, játékaival, elevenségével s a szőbnél szebb magyar dalok érzésteljes éneklésével fölvilányozta a közönséget, mely zajos és ismételt tapsokkal adott kifejezést tetszésének. — Csige (Fátyol Gergely) is kitett magáért s ha éneklés közben világosabb és érthetőbben ejtette ki a szöveget, megfelelt volna. Relai (Kélemen T.) haragjában lírába kerestük azt a bensőséget, melylyel egy szerető alya leánya szivére szokott beszélni; a hol ridegnek, számítósnak és körülhatároltnak kellett feltennie, ott hatni is tudott. Timárné sokoldalú színésznőnek kétd bizonyítani: az anya de különösen az anyós szerepeket természetesen adja. — Lux (Özv. Gönzölné) jól fogta föl szerepét, melynek egyes meghatározott részleteit kifejezően s mégis menten minden untató érzékenykedéstől tudta kidomborítani. Veszprény, mint Pezeda Marcel, a henegező gavalér szerepében élénken emlékeztetett a „gigerlik”-ben való szereplésére; a kik ez operetében nem láttuk, mőkait elég eredetieknek és mulattatóknak tarthatják. A többi szereplők is elismerés illeti, valamint a rendezést is, mely az alkalommal eléggé gondos volt.

H é t f ő 1892. febr. 1. Guthy S. jutalomjátékul Offenbachnak „Dumanán apó és fia utazása” című vig operetteje került színre. Guthy S. volt az, kit ezen alkalommal meg kellett volna jutalmazni. Sajnos csak „kellott volna”, mert tényleg a ház kongott az ürességtől, a mi természetesen a szereplőknek, de kiválképpen a megjutalmazandó kedélyére s így játéka ma maradt hatás nélkül. S ép ezért nem beszélünk melyekben az előadás bírálatába, nem méltatjuk behatárolt az egyes szereplők működését, hanem röviden rá akarunk utalni arra az okra, melyre közönségünk felvonásán tartózkodó magatartása visszavezethető. Nem tételezhetjük föl, hogy Guthi színtársulatunk ezen ügyköv, szorgalmas tagja, kit közönségünk nem egyszer már rokonszenvével is tüntetett ki, szolgáltatva volna ezt az okot, sokkal valószínűbbnek és elfogadhatóbbnak látszik az, hogy a rosszul megválasztott operette színrehozatala tartotta vissza a publikumot, melynek végre is van joga megkívánni a direktor urtól, hogy még jutalomjátékának is újabb és modernebb színdarabot tölzön ki a műsorra annál, melyet ma előadtak, mely

20 év előtti izlésnek talán megfelelt, de ma, mint a példa mutatja vonzani többet nem bír. Sajnos csak az, hogy e hibát éppen annak kellett legjobban megéreznie, a ki abszolúte rá nem szolgált.

K e d d e n, f. hó 2-án harmadszor, de vigasztalódjék a t. színházba járó publikum bizonyon nem utoljára „Katonás kisasszony” vagy — a végkimerülésben szenvedő színházi műsor jótékony analégtikuma, — vagy a menát végig ragód közönségnek felmelegített káposztával való traktálása, vagy a színház és a színházba járó közönségnek érdekeit szíven hordó színiügyi bizottságnak toles atyai gondolkozása stb. című új operet került színre. Elég belőle ennyi. B. Gy.

Hirdetések.

121 frt. A kitűnő művel, mely a készült kiadásokról, alkalmazásról és eredményéről felvilágosítást ad. A készült ára Theo Biemannselektoréchnus Bécs, I. SCHULERSSTRASSE 18. sz. a gyárban.

Frotirozó-készületekről

akkor kelle a hátsó-elő-kimányal megkoronázott. KÖLN-, WEISBEN- és STUTTGARTBAN atany éremmel kitűntetett és Ausztria-Magyarországban és és kir. kiz. szabványozott galvano- elektro- manifesztasi háto

Szerepel Ön közönségben, Rheumában, általános ideggyengeségben, neuralgiában, hiányos vérkeringésben, idees Gyomor-Égésességben, foljzr való congestiókban, bennlában, almatlanságban, derékfájalmakban.

Hátgerincz-za Varokban

Ezen labdacso minden tekintetben hasonló praeparatumok elő hezandók, mert mindennemű káros alkaterüktől mentek, a legnagyobb eredményt használják hasbetegségeknek, mert vértisztító hatásnak nincs gyögszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást elavoltítja. Csokirozottságok miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacsoznak Pitha tanár, udvari tanácsos igen hízegő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacsoval, 15 kr. egy tekercs, ára 8 doboznak, 120 labdacsoval, 1 frt.

Figyelmeztetés! Oly doboz, melyen e cégnev: Apotheke zum heiligen Leopold nem áll, s mely hatulján védjegyünket nem viseli, az utánat, melynek megvételét a közönség figyelmeztetik.

Jól megfigyelendő a doboz, nehegy rossz hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag

Erzsébet-labdacsok kérendők; ezek használati utasítással s a fenti aláírással vannak ellátva. 18-24 Főraktár: Bécs, NEUSTEIN FR. gyógyszerstára „a szt. Lipóthoz” a Planken és Spiegelgasse sarkán, — Kapható Zomborban: Saly Antalnál.

Bor-kivonat

Egy pillanatnyi előállítás kitűnő egészséges bornak, mely szemmel sem különbözik az igazi természetes bortól. Ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet. Ara 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 60 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállók.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én fölülmulatan erősítő-essenciálammal a palinoknál. Ez az italoknak kellemes és jó ízű és csak nálam kapható. Egy kiló ára 3 frt 50 kr. (600-1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különféle

essenciáimat.

Rum, Cognac, valamint Liqueurek gyártására, stb. fölülmulatan engedményvel. Receptek ingyen adatuak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. Solid helyettesek kerestetnek.

Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-iki évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága s sokasága, rovatának változatosasága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tartalma tette népszerűvé. A kormánykörében előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a leg részletesebb tárgyalásokból tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli. Barmely parthoz tartozók is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az orsiai terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert napontint megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkiválóbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tereazikkelt legjobbi íróinkól, drámatulást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatna.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólérsültsg tekintetében utólrhetetlenek van elismerve a magyarsajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetben nem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté al minden pártérdeknél és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításaink is mindendeuk a pártkértekenkel fölleemelkedő részrehajlaltság szerete meg a közelmértés, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az Iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tözsedéi tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az Iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- s mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közlött bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés” 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos birre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „EGYETÉRTÉS”-re

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal ingyen és bérmentve köld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa: OSÁVOLTSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala: Dalszínház-utca 1. szám. (Az operaházzal szemben)